

Quinta partida.

- a *Quien de mas por ella.* Et sic pactū fiat in rē non in personā, quid tamē si diceretur si alius meliorē cōditionē attulerit, discedatur ab emptione, vel res sit in empta an tunc etiā preferatur prim⁹ emptor volens rem eodē pretio & melioratione? glo. in l. neceffe. ff. de indiē additio. dicit qd nō licet Bal. ibi referat gl. dicere qd sic. & ita ipse notat: sed tu dic qd adhuc admittitur emptor secundū Richar. & Alberi ibi. quia militat eadē ratio, & vult etiā Bal. Azo tamē in sūma C. de pactis inter empto. & vendi. col. fi. tenet id qd gl. sub dubio fortē tu tene qd dixi.
- b *Talia.* Quid si fiat sine adiectione diei, neq; etiam dicat in perpetuū: an tunc possit vlg; in perpetuū afferri melior cōditio? dic qd sic. vt est cal. in l. si qd hac legē. ff. de rei vēdica. vbi habetur, qd valet pactū sine adiectione certę diei, & tenet alber. in l. i. ff. de indiē additio.
- c *Quien le dies se.* Etiā si non sit soluendo dum modo illum approbet venditor, vt in l. si vēditor verficu. sed si neuter. ff. de indiē additio.
- d *Meioria.* vi. de hoc tex. nota. in l. eū q. s. melior. ff. de indiē additio.
- e *Fazer saber.* Adde. l. neceffe. ff. de indiē adiectione.
- f *Rescebir del.* Adde. d. l. neceffe, & quæ dixi. s. ea. l. in glo. r.
- g *Con la meioria.* Et sic non requiritur quod ipse plus offerat, & ita intelligitur. l. licet. ff. eo. vt declarat ibi Alberi. post Richar. fruct⁹ tamē si quos percepit interea qd alius meliorē conditionem attulit debet restituere venditori, vt in l. item quod in fi. ff. eo. quia non habet rē ex primo contractu sed ex nouo, vnde non lucratur fructus. vt notat ibi Bal. & per Bar. in l. fi. ff. de iure fisci.
- h *Con los frutos.* Adde. l. item quod. & l. si venditor. ff. de indiē additio.
- i *Fyo o seruo.* Adde. l. si venditor. s. sed si pupillus. ff. eo.
- k *Engañosamente.* vt in d. l. si venditor in principi. & ibi. vi. quid si emptor subiecit alium emptorem.
- Lex. 41.
- * Pactum legis commissorie in pignoribus reprobat: nisi conuenierit inter partes quod pro pignore detur iustum pretium arbitrio boniviri. hoc dicit.
- l *Quanto podria valer.* Concor. l. si fundus. s. fi. ff. de pigno. & licet nō dicat in pacto, ad arbitriū boni viri, vt hic subiicit: tatis est qd dicat iusto pretio: quia illud debet declarari arbitrio boni viri, vt in d. s. fi. & l. fi. circa fi. C. de iure domi. impe. quinimō dicit Bar. in l. quāuis. ff. de solutio. qd & si nō dicatur iusto pretio dum modo nō dicat pro debito intelligatur, qd vendet vel dabit insolūtū pro iusto pretio, & alleg. d. s. fi. sed videtur obstarē ista. l. & l. 12. tit. 3. ea. part. vide ibi & posset sustineri dictū Bar. vt in dubio intelligatur iusto pretio. & idē quod Bar. tenet abb. in c. significante. de pigno. si tamen debitor possideret liberabitur, offerendo seu soluēdo debitū. l. quāuis. ff. de solutio. Bal. & Ange. in l. i. C. de pactis pigno.
- m *Suya por aquello.* Idem dic si dicatur in pacto: pignoro tibi hanc rē, & si non luēro eam infra mensem, nunquā possim ipsam amplius luēre. nam idem est ac qd si dicatur, qd dominium sit apud creditore

glo. nota. in l. fin. C. de pact. pigno. Bal. in c. i. colu. i. de feu. dat. in vicem. l. commissio.

n *A peños.* Si tamen nullo pignore cōstituto debitor pacisceretur cū mutante, vt si non soluerit hinc ad mensem talis res, vel domus debitoris sit empta creditori pro debito. valeret pactū, vt est tex. nota.

D Mpeñando vn omē a otro alguna cosa a tal pleyto, q si la nō quitasse a dia cierto, q fuesse suya cōprada, de aql q la rescibio a peños: dando o pagando sobre aquello que auia dado quādo la tomo a peños tanto quāto podria valer la cosa segūd aluedrio de omes buenos: tal pleyto como este deue valer. Mas si la comprasse de otra guisa diziendo asy, que fazia tal pleyto conel, que si la nō quitasse a dia señalado, q fuesse suya, por aqllo^m que daua sobre ella a peñosⁿ, entōce nō valdria el pleyto, nin la vendida. E por esta razon nō tenemos por bien, que vala tal pleyto, porque los que emprestā^o dineros a otros sobre peños, nō lo querian fazer de otra guisa. E los omes quādo estouiesseⁿ muy cuytados cō muy grand mengua que ouiesseⁿ, farian tal pleyto como este: maguer entendiesseⁿ que seria a su daño.

Ley. XLII. Delos que venden por cierto precio a otros alguna cosa con condicion quel vendedor o su heredero la puedan cobrar tornando el precio.

tum ipsi fideiussori, neque etiam in casu. d. l. fi. fuit datum fideiussori: sed creditori & ideo tenendum est contrarium in casu Bal. & ita vult Alberi. in d. l. fi. in prin.

o *Los que prestan.* Ex verbo isto innuitur quod istud pactum. l. commissoria in pignoribus reprobetur, quando pignora darentur ex causa mutui, & sic non si ex alijs causis daretur pignus pro debito. sed dicendum est contrarium, cum indistincte pactum istud reprobatur sit, in pignoribus vt in l. i. & fi. C. de pactis pigno. & probatur in l. fi. in prin. ff. de contrahen. emptio. & in l. quāuis. ff. de solutio. & tenet Ange. in l. si fundus. s. fina. ff. de pigno. & quia magis frequentatur in pignoribus ex causa mutui, ista. l. posuit hoc exemplum. adde. cap. significante de pigno. sed an fauore dotis valeat istud pactum in pignore dato, si dos non soluatur viro, infra tale tempus? vi. Bal. in d. cap. i. de feu. dat. in vicem. l. commissio. & Bal. nouel. in tracta. de dote. fol. 22. colu. 3. verfic. quinquagesimum primum preuilegium, vbi tenet quod sic, & an possit renuntiare huic iuri, scilicet qd nō tenet pactum legis commissorie in pignoribus? glof. & Saly. in l. i. C. de pactis pigno. tenent quod non & idem tenet Ioan. de Imol. in d. cap. Significante. colu. 4. quia introductum est odio creditoris, neque firmabitur hoc pactum iuramento, licet iurans propter iuramentum teneatur ad obseruationem pacti secundum Bar. in l. si quis pro eo. colu. 4. ff. de fideiussio. & in l. Seyus & Augeri. ff. ad l. falc. & latē per Ioan. de Imol. quē vi. in c. significante. colu. 5. & 6. de pignoribus.

p *Quando estuiesse.* Ex hoc innuitur, qd valet istud pactum appositum ex interuallo. l. titius. ff. de pigno. actio. & intellige vt per glo. & Bar. in d. l. quāuis. ff. de solu.

Lex. 42.

* Pactum appositum de restituenda re vendita quādocunque pretium reddatur est seruandum: aliā pōena committitur, & ea commissio remanet res penes emptorem: nisi fuerit apposita rato manente pacto: quia tunc restitueretur res: & si eam nō habet emptor soluet interesse. h. d.

in l. fi. ff. de cōtrahē emptio. Bal. in c. i. co. 2. verfi. quēro vtrū valeat. de feu. dat. in vicem legis commissio. sed an istud pactum possit fieri cū fideiussore, dicēdo si nō extraxero te ab obligatione ista, pign⁹ qd pro in demnitate tibi dedi, sit tuum loco indemnitate Bal. in d. ca. i. verfi. sed nūquid. colu. i. te net quod sic & qd speciale, sit in his qui pro alio obligatur, vt hoc modo seruentur indēnes: & dicit esse casum, in d. l. fi. in prin. & qd hoc tenet gl. in d. c. i. in gl. i. in fi. sed aduerte quia gl. nō ponit exemplum, vt Bal. scilicet quod pignus sit datum

Ad tit. C. de pactis pigno.